

स्वजनांना मारण्यास उठलो आहोत, अरेरे! कसले हे धातक पाप करण्यास आम्ही आरंभ केला आहे. याची मला अगादिच किव येते आहे

असा अर्थ आहे. ॥ ४५ ॥

एवं संतप्तः सन् मृत्युमेवाशासान आह ---

अशा प्रकारे संतप्त होत, या प्रमादाची एकमात्र मृत्यु हीच शिक्षा योग्य, असे बोलतो आहे---

यदि मामप्रतीकारमशस्त्रं शस्त्रपाणयः ।

धार्तराष्ट्रा रणे हन्युस्तन्मे क्षेमतरं भवेत् ॥ ४६ ॥

निःशस्त्र होऊन उलट प्रतीकार करणे सोडून दिले असतां, हे शस्त्रधारी कौरव मला रणात ठार मारतील, तर त्यामध्ये माझे अधिक कल्याण होईल. ॥४६॥

यदीति । अकृतप्रतीकारं तूष्णीमुपविष्टं मां यदि हनिष्यन्ति तर्हि तद्धननं मम क्षेमतरमत्यन्तं हितं भवेत् पापानिष्पत्तेः ॥४६॥

प्रतीकार न करता चुपचाप बसलेल्या मला, जर हे ठार मारतील तरी देखिल, त्यांच्या द्वारा मारले जाणे पापोत्पत्तिचे कारण नसल्याने,

माझेकरिता अत्यन्त हितकर असेल. ॥४६॥

ततः किं वृत्तमित्यपेक्षायाम् ---

तदनंतर काय झाले अशा अपेक्षेची पूर्ती करत ---

सञ्जय उवाच ।

संजय बोलला

एवमुत्तवार्जुनः सङ्ख्ये रथोपस्थ उपाविशत् ।

विसृज्य सशरं चापं शोकसंविग्नमानसः ॥ ४७ ॥

रणभूमीवर अशाप्रकारे बोलत शोकाकूळ झालेला अर्जुन हातातिल धनुष्यबाण टाकून देऊन रथामध्ये आपल्या जागी उगा बसला. ॥४७॥

एवमिति । संख्ये संग्रामे । रथोपस्थे रथस्योपरि । उपाविशदुपविवेश शोकेन संविग्नं प्रकम्पितं मानसं चित्तं यस्य सः ॥४७॥

अशाप्रकारे संख्ये म्हणजे रणभूमीवर, रथामध्ये रथाच्या पार्श्वभागी, असे बोलत शोकाकूळ झालेला अर्जुन,

आपल्या जागी उगा बसला. ॥४७॥

॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतायाः श्रीधरस्वामिविरचितायां सुबोधिण्यां टीकायां अर्जुनविषादयोगो नाम प्रथमोऽध्यायः ॥

॥असा हा श्रीमद्भगवद्गीतेवरिल श्रीधरस्वामी रचित सुबोधिनी टीकेचा, अर्जुनविषादयोग नावांचा पहिला अध्याय ॥